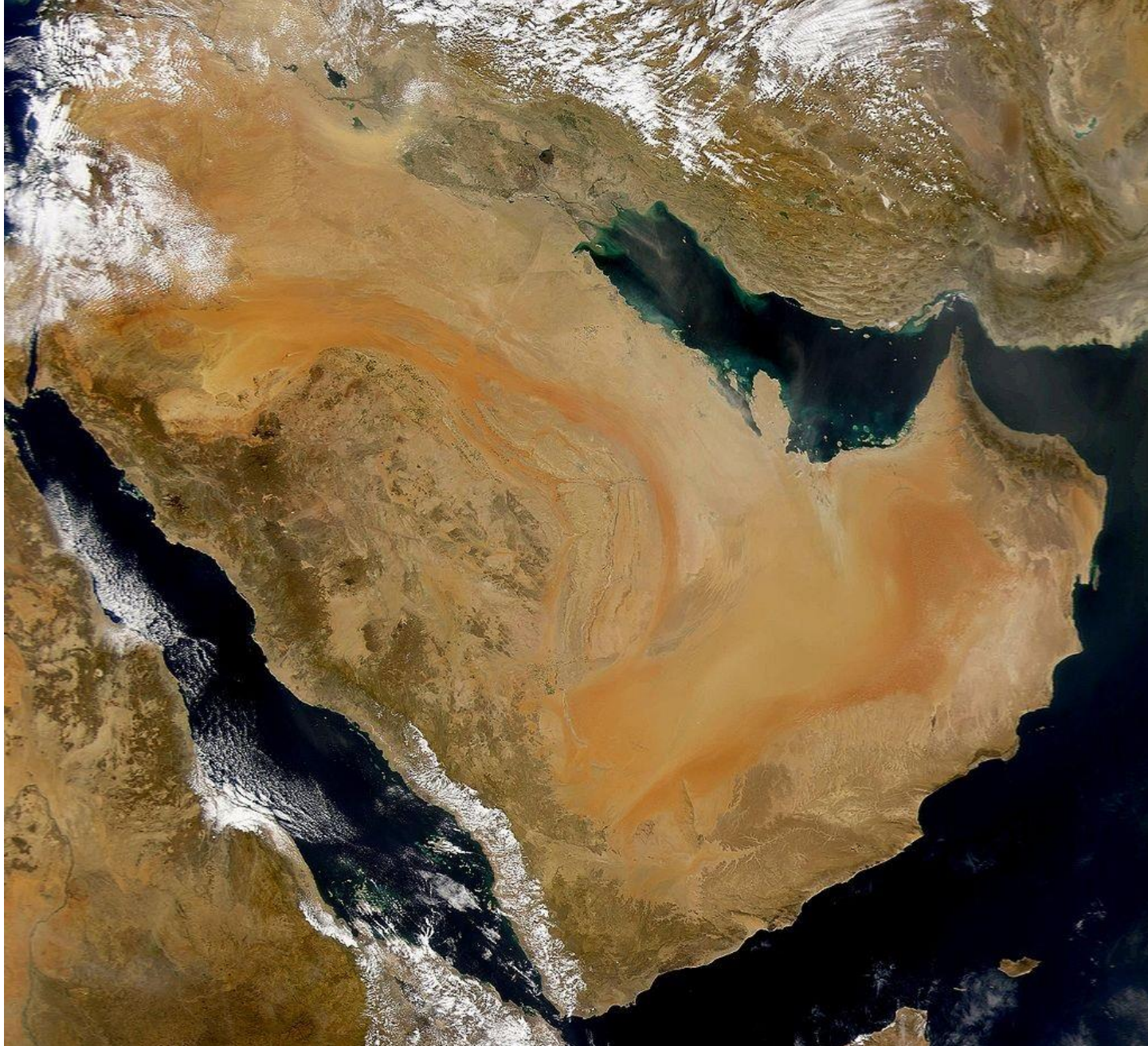

Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ
ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Ισλάμ σημαίνει «αφοσίωση και πίστη στο θέλημα του Θεού». Ο **Μωάμεθ**, ένας οδηγός караβανιών από τη **Μέκκα**, που είχε έρθει σε επαφή τόσο με τον **Χριστιανισμό**, όσο και με τον **Ιουδαϊσμό**, ίδρυσε μία νέα θρησκεία, το **Ισλάμ**, με στοιχεία και από τις δύο θρησκείες. Ο Μωάμεθ αρχίζει να κηρύσσει στην **Αραβία** τη νέα θρησκεία το 613.

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Πηγή εικόνας: https://de.wikipedia.org/wiki/Arabische_Halbinsel

MEKKA

Πηγή εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/Mekka>

Η Kaaba στο μεγάλο τζαμί στη
Μέκκα κατά την προσευχή της
Παρασκευής

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Οι κάτοικοι της αραβικής χερσονήσου πίστευαν σε είδωλα. Για τον λόγο αυτό, ο Μωάμεθ εκδιώκεται από τη **Μέκκα** το 622 και καταφεύγει στη **Μεδίνα**, όπου ιδρύει μία κοινότητα πιστών. Το έτος αυτό (622) της φυγής του **Μωάμεθ** ονομάζεται **Εγίρα** (αποδημία) και αποτελεί την αφετηρία της χρονολογικής μέτρησης των Μουσουλμάνων.

Ο Πράσινος Θόλος πάνω από τον τάφο
του προφήτη Μωάμεθ στη Μεδίνα.

Πηγή εικόνας: <https://el.wikipedia.org/wiki/Μεδίνα>

ΔΟΡΥΦΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΜΕΔΙΝΑΣ – ΔΙΑΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΛΑΒΑΣ

Πηγή εικόνας: <https://de.wikipedia.org/wiki/Mekka>

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Μέσα σε μόλις 10 χρόνια ο **Μωάμεθ** θα καταφέρει να ενώσει όλες τις αραβικές φυλές κάτω από τη νέα θρησκεία.

Οι πιστοί της νέας θρησκείας ονομάζονται **Μουσλίμ**, (Μουσουλμάνοι) και το ιερό βιβλίο της νέας θρησκείας ονομάζεται **Κοράνι** (ο λόγος του Θεού) που απαιτεί από τους πιστούς να διαδώσουν τη νέα θρησκεία με **Τζιχάντ**, δηλαδή με «ιερό πόλεμο».

Έργο του Wolfgang Hohlbein - Εξώφυλλο του βιβλίου του Benjamin von Eckartsberg με τίτλο «Το δαχτυλίδι του Σαρακηνού» (Der Ring des Sarazenen)

Πηγή εικόνας: <https://www.pinterest.de/pin/521010250636649875/>

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜ

Όμως απαγόρευε στους Μουσουλμάνους να ασκήσουν καταναγκασμό στους **Χριστιανούς** και τους **Ιουδαίους**.

Σύμφωνα με το **Κοράνι**, μία θέση στον παράδεισο εξασφάλιζαν όσοι πιστοί γίνονταν «**μάρτυρες της πίστης**», δηλαδή, έπεφταν στον **πόλεμο**. Αυτή η πίστη των Μουσουλμάνων ήταν σημαντικός παράγοντας για την ταχεία εξάπλωση του **Ισλάμ**, η οποία επηρέασε βαθιά την παγκόσμια ιστορία.

Πηγή εικόνας: <https://samharris.org/do-we-have-the-right-to-burn-the-koran/>

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Η πίστη των **Αράβων** στο **τζιχάντ** τους έδωσε μία ακατανίκητη ορμή. Δύο χρόνια μετά τον θάνατο του **Μωάμεθ**, που για τους μουσουλμάνους είναι ο Προφήτης του Θεού, οι **Άραβες** εξορμούν έξω από τη χερσόνησό τους.

Ο διάδοχος του Προφήτη, ο **χαλίφης**, οδήγησε τους **Άραβες** εναντίον των **Βυζαντινών** και νίκησε τα **βυζαντινά στρατεύματα** στη μάχη του **Γιαρμούκ** το 636.

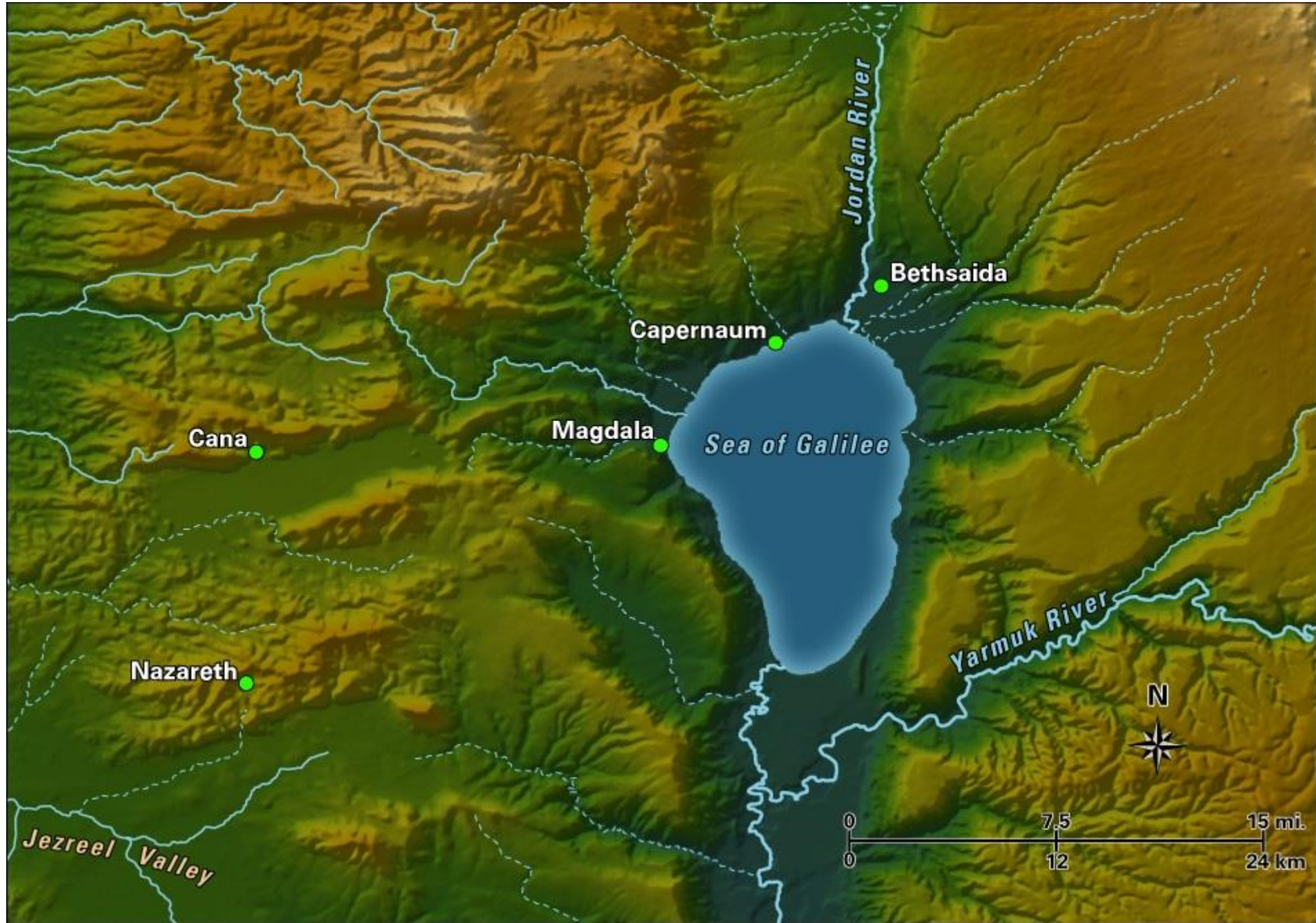
Ο παραπόταμος του Ιορδάνη **Γιαμούκ** (Ιερομούκας)

Πηγή εικόνας: <https://pixels.com/featured/jordan-yarmouk-river-granger.html>

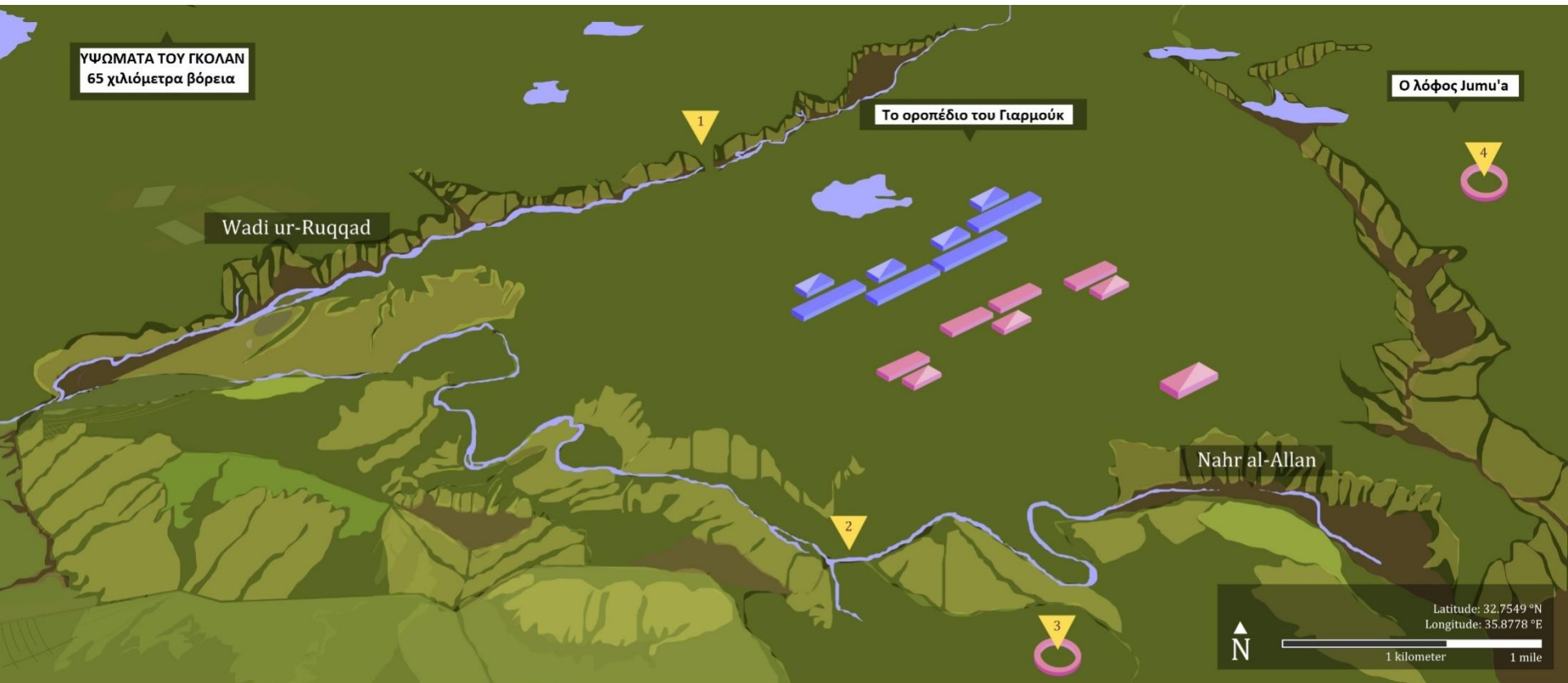
Ο παραπόταμος του Ιορδάνη **Γιαμούκ** (Ιερομούκας)

Πηγή εικόνας: <https://www.wikidata.org/wiki/Q849470>

Πηγή εικόνας: <https://www.bibleodyssey.org/en/tools/map-gallery/c/map-capernaum>

Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΜΑΧΗΣ ΣΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΤΟΥ ΓΙΑΡΜΟΥΚ

- 1 Τα βυζαντινά στρατεύματα εξασφάλισαν ένα πέρασμα πάνω από τον ποταμό Γιαρμούκ, που τους έδινε το πλεονέκτημα μίας υποχώρησης προς τα υψώματα του Γκολάν, όπου θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν περισσότερα εφόδια και να επιστρατεύσουν επιπλέον στρατιώτες.
- 2 Ο στρατός του χαλιφάτου Ρασιντόν εξασφάλισε ένα ρηχό πέρασμα μέσα από τον παραπόταμο του Γιαρμούκ, Nahr al-Allan, και εγκατέστησαν εκεί κοντά το στρατόεδό τους, σε περίπτωση υποχώρησης προς τα αραβικά εδάφη.

- 3 Μουσουλμανικό στρατόπεδο πέρα από τον παραπόταμο Nahr al-Allan
- 4 Δεύτερο μουσουλμανικό στρατόπεδο, στο οποίο υποχώρωσε ο **Yazid** μετά από επιθέσεις των **Βυζαντινών**. Οι **Άραβες** χρησιμοποιούσαν αυτό το υπερυψωμένο στρατόπεδο για να επιβλέπουν ολόκληρο το οροπέδιο και το πεδίο της μάχης.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ

ΑΡΑΒΕΣ

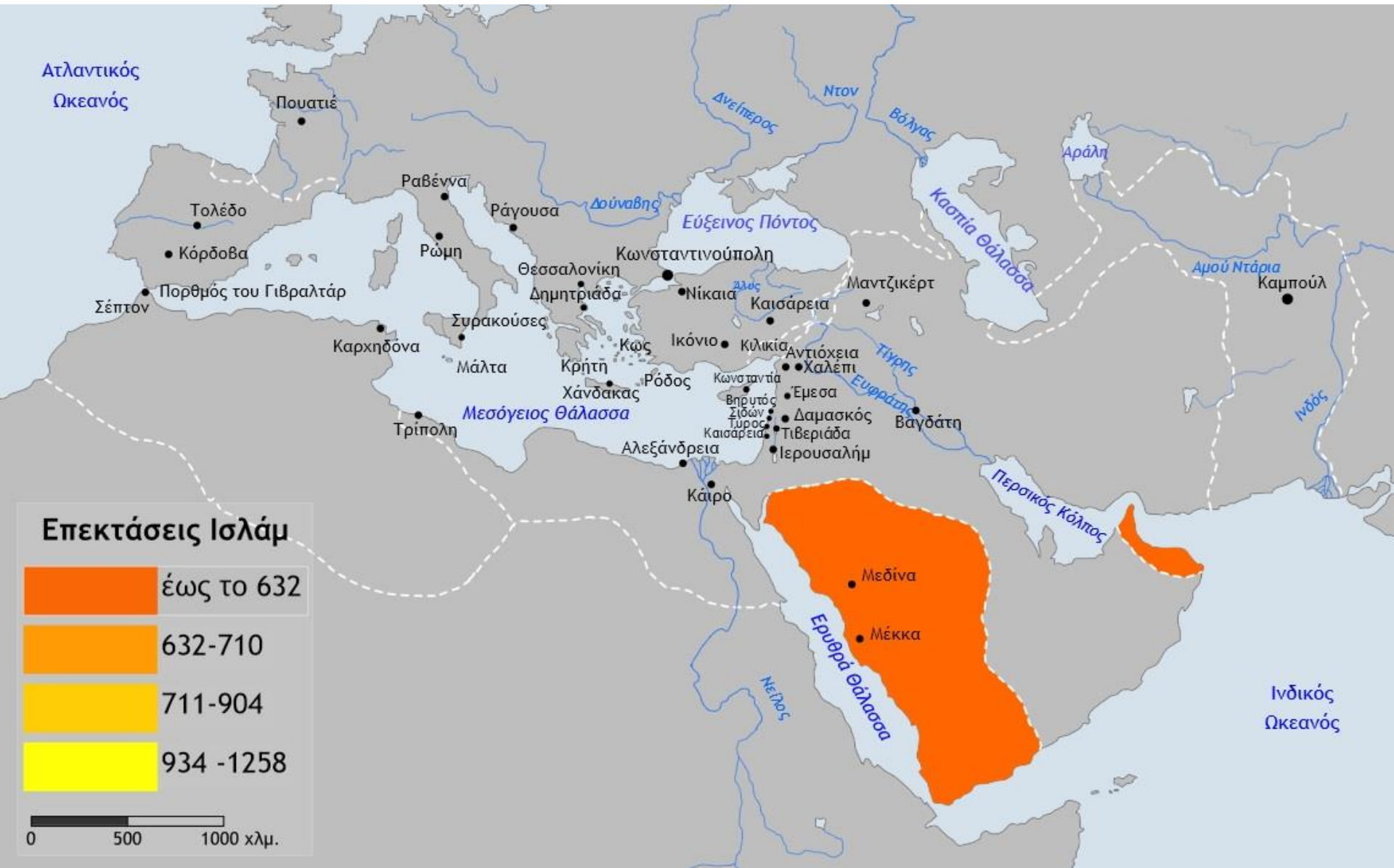
Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

Μέσα σε λίγα χρόνια οι επιδρομείς κατέκτησαν τις γειτονικές ρωμαϊκές και περσικές επαρχίες:

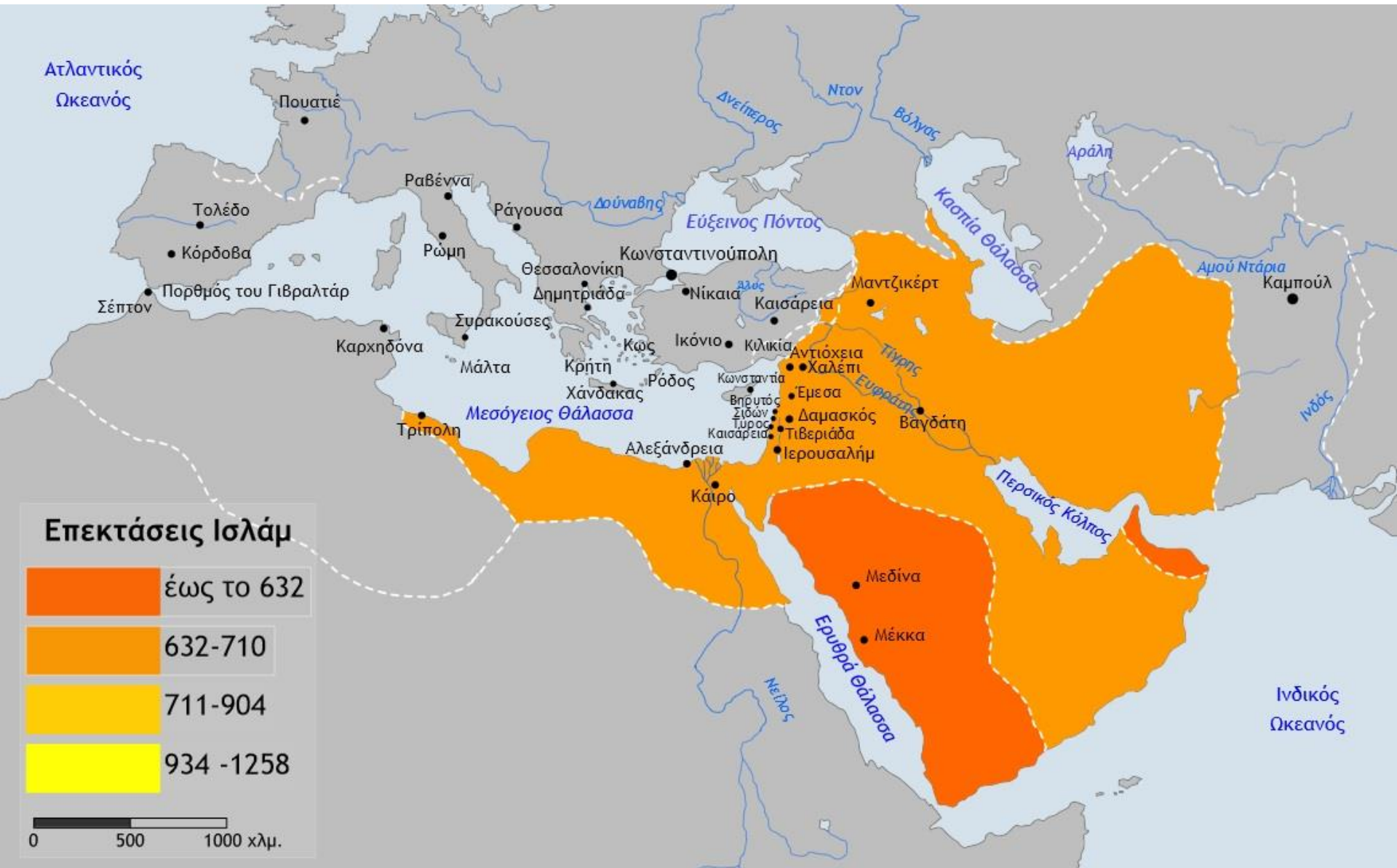
- Παλαιστίνη
- Αίγυπτος
- Συρία
- Μεσοποταμία
- Περσία

Οι στρατιωτικές επιτυχίες του **Ηρακλείου** κατά των **Περσών** αποδείχτηκαν μάταιες. Τα σύνορα του **Βυζαντίου** στην Ανατολή υποχώρησαν σταδιακά στις παρυφές της Μικράς Ασίας.

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 632

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 710

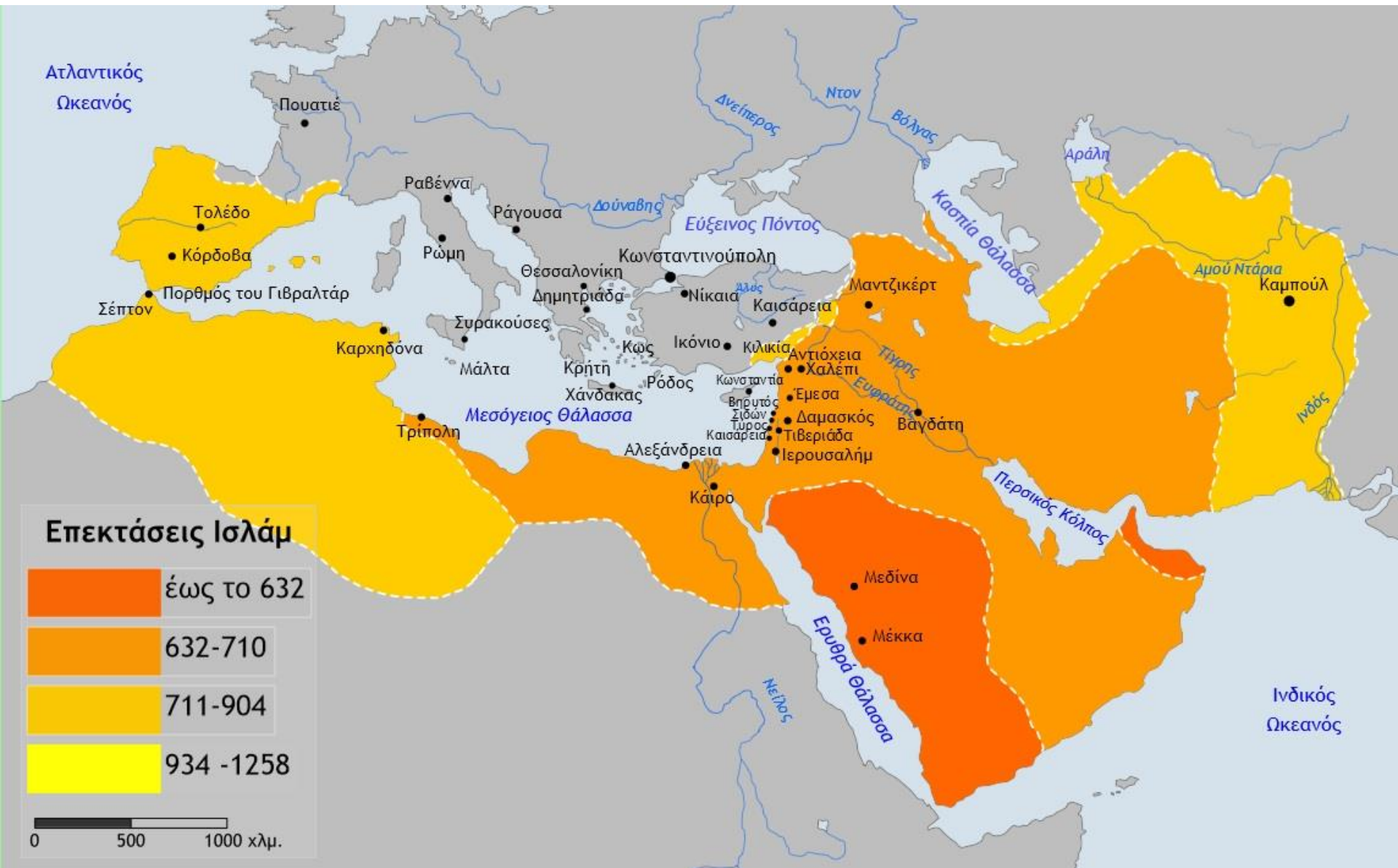
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΩΝ

- η εξάντληση **Βυζαντινών** και **Περσών** από τους πολλούς και μακροχρόνιους μεταξύ τους πολέμους.
 - το ψυχικό χάσμα μεταξύ των κατοίκων των ανατολικών επαρχιών της **αυτοκρατορίας** που ήταν **μονοφυσίτες** και της Κωνσταντινούπολης
- Οι επαρχίες αυτές εντάχθηκαν στο **Χαλιφάτο** μέχρι τα μέσα του 7^{ου} αιώνα.

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ

Οι **Άραβες** κατέλαβαν ταχύτατα τα εδάφη της **Βόρειας Αφρικής** και εισέβαλαν στο Βησιγοτθικό βασίλειο της **Ισπανίας**, περνώντας τον πορθμό του Γιβραλτάρ τον 8ο αιώνα, και, αφού κατέλαβαν το μεγαλύτερο μέρος της **Ισπανίας**, εισέβαλαν στο βασίλειο των **Φράγκων** περνώντας τα **Πυρηναία Όρη**.

Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 904

Μεσόγειος θάλασσα

Πορθμός του Γιβραλτάρ

Ο πορθμός του
Γιβραλτάρ **χωρίζει** την
Αφρική από την
Ευρώπη και **ενώνει** τον
Ατλαντικό ωκεανό με
την Μεσόγειο θάλασσα

Πηγή εικόνας:
[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:
STS059-238-074_Strait_of_Gibraltar.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:STS059-238-074_Strait_of_Gibraltar.jpg)

Ατλαντικός ωκεανός

Τα Πυρηναία όρη αποτελούν το φυσικό σύνορο μεταξύ Ισπανίας και Γαλλίας

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://gr.pinterest.com/pin/790733647076595346/>

Η ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗ ΣΤΗ ΔΥΣΗ

Εκεί ηττήθηκαν στη μάχη του Πουατιέ (Poitiers) το 732 από τον **Κάρολο Μαρτέλο**, ηγέτη των **Φράγκων**, και αναχαιτίσθηκαν πίσω από τα **Πυρηναία Όρη**, τα οποία αποτέλεσαν για τους επόμενους αιώνες το σύνορο μεταξύ της **χριστιανικής Ευρώπης** και του **ισλαμικού κόσμου** στη Δύση.

Εικόνα δεξιά: Abu Zayd al-Hilali

Άραβας πολεμιστής - Έργο του Omar Samy, concept artist / Illustrator

Πηγή εικόνας: <https://www.artstation.com/artwork/w8E0vX>

Πηγή εικόνας: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Poitiers>

Η μάχη του Πουατιέ - Πίνακας του Charles de Steuben – Πηγή:https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Tours

Η ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Η **αραβική** προέλαση στην Ανατολή σταμάτησε στην οροσειρά του Ταύρου, όπου σταθεροποιούνται τα σύνορα μεταξύ **Αράβων** και **Βυζαντινών**.

Όμως οι **Άραβες** διεκδικούν από το **Βυζάντιο** την κυριαρχία στη θάλασσα και ναυπηγούν στόλο με τη βοήθεια των τεχνιτών των παράλιων περιοχών της Φοινίκης και της Αιγύπτου.

Έτσι κατακτούν την **Κύπρο**, τη **Ρόδο**, την **Κω**, τη **Χίο** και την **Κύζικο**.

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΠΟΝΤΟΣ

Black Sea

Sea of Marmara

Aegean Lowlands

Aegean Sea

Anatolian Plateau

Konya Basin

Anti-Taurus Mountains

Taurus Mountains

Cukurova Plain

Euphrates R

Tigris R

Armenian Highlands

Lake Van

Mount Ararat

Koroglu Mountains

Kizilirmak R

Pontic Mountains

Kackar Mountains

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

Mediterranean Sea

Κύπρος

ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

ΣΥΡΙΑ

ΓΕΩΦΥΣΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ
ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://allearningfamily.com/main/page/4/?author>

30°E

40°E

Η ΑΝΑΧΑΙΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Κύριος στόχος τους όμως είναι η βασιλεύουσα **Κωνσταντινούπολη**, την οποία πολιορκούν δύο φορές:

- 1η πολιορκία το 674-678 και
- 2η πολιορκία το 717-718

Και τις δύο φορές αποτυγχάνουν λόγω της ανδρείας των φρουρών της **Πόλης** αλλά και ενός νέου όπλου: του **υγρού πυρός**, εφεύρεση του Σύρου Καλλίνικου.

Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΥΓΡΟΥ ΠΥΡΟΣ – ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΣΚΥΛΙΤΖΗ

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Greek_fire

Καλλιτεχνική απεικόνιση της χρήσης του υγρού πυρός – Έργο του Χρήστου Γιαννακόπουλου

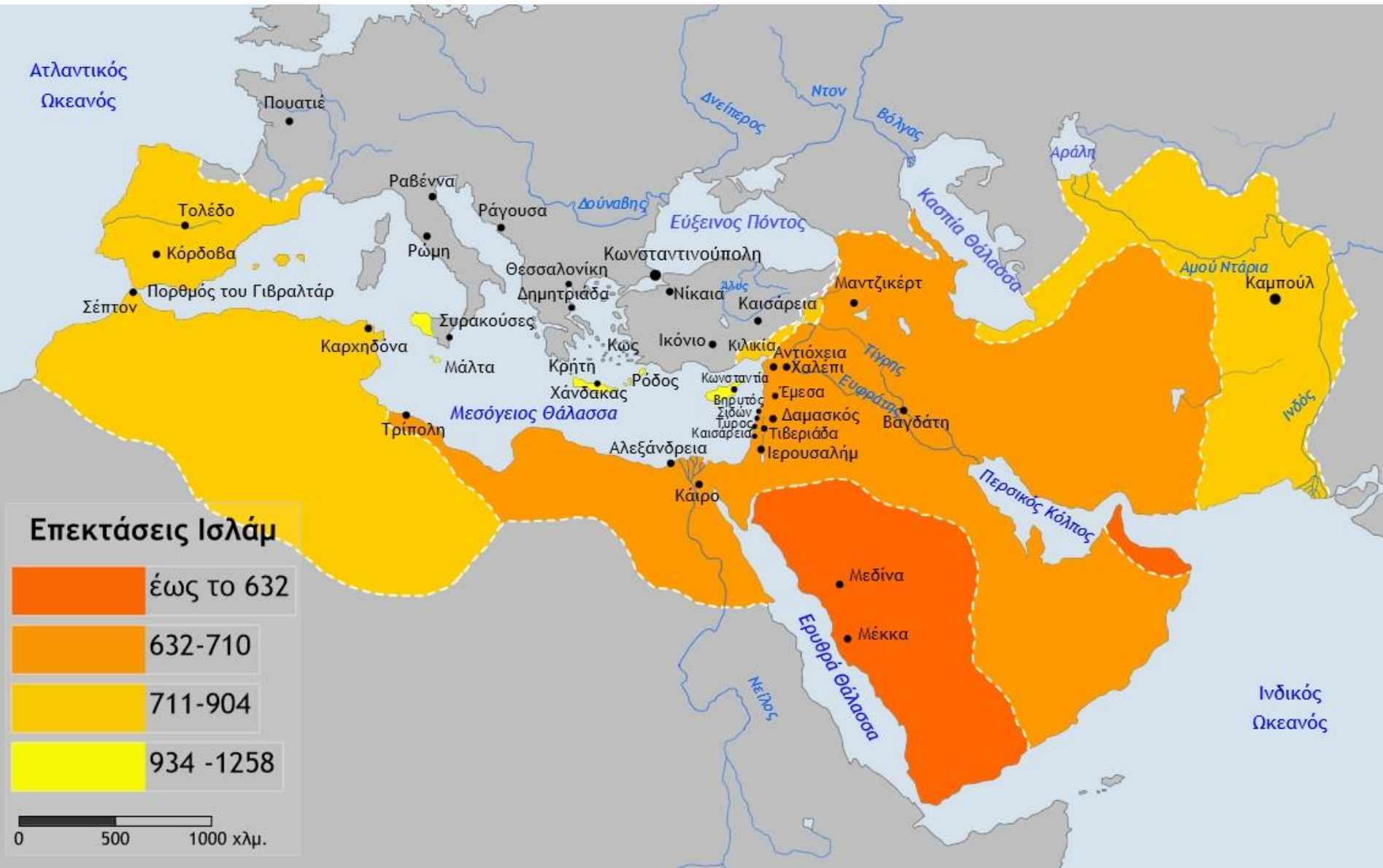
Πηγή εικόνας: <https://www.pinterest.fr/pin/322077810843885364/>

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

Η επιθετικότητα των **Αράβων** στη θάλασσα κορυφώθηκε κατά τον 9^ο αιώνα με την κατάκτηση της **Κρήτης** και της **Σικελίας**.

Ο ενιαίος **ελληνορωμαϊκός** μεσογειακός χώρος πολιτισμού, γνωστός ως **mare nostrum** των Ρωμαίων, έπαψε να υφίσταται μετά από 700 χρόνια με τις αραβικές κατακτήσεις.

Η ΙΣΛΑΜΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΕΩΣ ΤΟ 1258

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

Οι συνέπειες για το **Βυζάντιο** ήταν:

- 1 η εδαφική συρρίκνωση της αυτοκρατορίας
- 2 η απώλεια σημαντικών πόλεων
- 3 η απώλεια του **σιτοβολώνα** της Αιγύπτου
- 4 η μείωση της αγροτικής παραγωγής
- 5 η συρρίκνωση του πληθυσμού
- 6 απώλειες στο εξωτερικό εμπόριο
- 7 απώλειες στο εσωτερικό εμπόριο

Το μεγάλο τέμενος του Abu Dhabi
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Dr. Γεωργία Μιχαήλ (ΠΕ02)